

Handläggare: Marie Janemar
Telefon: 08-508 18 049

Tertialrapport 2 Farsta

Sammanfattande analys

I tertialrapportens uppföljning ska, enligt stadsledningskontorets anvisningar, i huvudsak avvikelser mot budget och mot verksamhetens mål kommenteras. Under respektive "Mål för verksamhetsområdet" görs en sammanfattande bedömning av måloppfyllelsen. Där lämnas också en kortfattad beskrivning av några goda exempel.

Förvaltningen överlämnar en tertialrapport med budget i balans. Ett problemområde är insatser för barn och ungdom där inledda utredningar ökat med 62 % den senaste 2-årsperioden. En socioekonomisk statistik presenteras i den ekonomiska redovisningen.

Målen uppfylls med undantag av de om flyktingars egen försörjning, ungdomars konsumtion av alkohol och barngruppernas storlek.

Stadens miljöprogram är vägledande för stadsdelens samtliga verksamheter. Samtliga berörda enheter har formulerat åtaganden om att handla ekologiska livsmedel, tanka med förnyelsebara bränslealternativ och öka andelen miljöklassade fordon. Samtliga enheter har åtaganden som syftar till att minska elförbrukningen. Under våren har ytterligare ett brukaravtal om parkskötsel skrivits. Sammanlagt har nu förvaltningen 23 st brukaravtal med bland annat bostadsrättsföreningar och koloniföreningar. Miljöförvaltningens genomgång av stadens förskolor inför hygienrevisionen 2008 visade att Farstas förskolor håller en mycket god standard.

Den totala sjukfrånvaron har minskat från 9,70 % (helåret 2007) till 9,45 % (halvåret 2008). De flesta befattningsgrupperna har sänkt sin sjukfrånvaro. För forskollärare är minskningen 3,3 % och för fritidsledare 4,2 % jämfört med 1:a halvåret 2007. Trots ett intensivt arbete med öka frisknärvaron är målet med en sjukfrånvaro på 7,9 % svårt att nå under 2008. Arbetet intensifieras ytterligare och koncentreras på de långtidssjukskrivna eftersom de står för en stor del av frånvaron. Utifrån en utredning/bedömning ska en plan göras för varje långtidssjukskriven medarbetare. Arbetet ska ske i projektform med genomgångar och uppföljningar av de långtidssjukskrivna i samverkan med försäkringskassan, företagshälsovården, chefer, fackliga organisationer och

personalenheten. Enheternas arbetslag har utsett hälsocoacher vilka har utbildats via STAR.

Ledarskapsprogrammet för samtliga enhetschefer har startat. Målet med utbildningen är att utveckla det personliga ledarskapet för att skapa goda arbetsplatser med minskad ohälsa och utveckla verksamheten utifrån brukarnas behov.

Medarbetarenkäten som genomfördes under våren visar ett NMI (nöjd medarbetarindex) på 62 jämfört med stadens 59. Detta är ett klart godkänd resultat. Vissa förbättringsområden har identifierats och tagits upp med enhetscheferna. Dessa är återkoppling, konflikthantering, möjlighet till återhämtning samt ett aktivt hälsoarbete. Enhetscheferna utarbetar handlingsplaner med utgångspunkt från den egna enhetens resultat.

I samarbete med Lärarförbundet görs insatser för att behålla och rekrytera förskollärare. Lönenivån har setts över och förvaltningsövergripande lönekriterier har arbetats fram. Förskollärarnas möjlighet till planeringstid har tydliggjorts genom en övergripande policy för alla förskolor. I syfte att intressera nya förskollärare till stadsdelen kommer förskolorna i Farsta att delta med en egen monter på Skolforum – Mötesplatsen för skolan vid Stockholmsmässan 27-29 oktober.

Jobbtorgens arbete med flyktingar har inte nått förväntat resultat. Att hjälpa arbetslösa flyktingar kräver specialisering och tydligt fokus på målgruppens behov. I princip alla flyktingar som är inskrivna vid Jobbtorget har en heldagsaktivitet såsom praktik eller arbetsträning. Hitintills har dessa aktiviteter inte bidragit till att självförsörjningsgraden inom målgruppen ökat.

Kulturombud finns på samtliga enheter. De är delaktiga i planeringen av det kontinuerliga kulturutbudet. I år är fokus på kultur inom hemtjänsten och särskilt prioriterat är berättande. De äldre inom två hemtjänstområden har intervjuats och utdrag från deras levnadsberättelser har sammanställs i två skrifter. Dessa kommer framförallt att användas i utbildningssyfte. Nära 400 personer har deltagit i mycket uppskattade sommarutflykter/ dagkollo till bland annat Steninge slott och Utö som arrangerats för äldre i Farsta. Dessutom har två sommarutflykter till Aspvik ordnats specifikt för anhörigvårdare i samverkan med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdel.

Gruppbestäderna har utarbetat metoder för att kunna erbjuda en lugnare boendemiljö i de fall hyresgästerna har ett utåtagerande beteende. Arbetet har skett i samarbete med bland Autismcenter, landstingets VUB-team (Vuxna med utvecklingsstörning och grav beteendeavvikelse) och med stöd av företagshälsovården. Dessa aktiviteter leder även till att minimera antalet tillbud och arbetsskador bland medarbetarna.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

● Uppfylls helt

En särskild funktion för att aktivt arbeta med näringslivsfrågor har tillsatts under våren. Det innebär ökad service och stöd till företagare och blivande företagare som önskar kontakt med stadsdelen, andra myndigheter och organisationer. En kartläggning av näringslivsstrukturen i området har genomförts och kontakt med företagargrupper etableras. Målsättningen är att stärka Farstas profil i företagskretsar som en näringslivsvänlig och trivsamt stadsdel och att öka attraktionskraften genom att skapa gott klimat för såväl befintliga företag och företag under etablering.

Under hösten genomförs en näringslivskonferens där representanter från nämnden, lokalt näringsliv och förvaltningen kommer att få tillfälle till att diskutera gemensamma frågor och förutsättningar. Näringslivsfrågorna kommer att lyftas på förvaltningens hemsida.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens ● Uppfylls helt			25 %	öka	Årsredovisning 2008
Antal anställda till avknoppade verksamheter	22 st	75 st	150 st	öka	Tertial 2 2008

Kommentar: En enhet inom hemtjänsten avknoppades under våren, ett gruppboende inom äldreomsorgen övergår i annan regi under september månad och övriga upphandlingar är påbörjade. Påbörjade upphandlingar är bestämda till datum efter årsskiftet och därför sjunker värdet för det antagna antalet anställda i avknoppade/upphandlade verksamheter innevarande år.

NÄMNDMÅL:

Antalet alternativa utförare ska öka.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Medarbetare som vill överta verksamhet ska uppmuntras och få stöd.

Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Förvaltningen ska vara en professionell beställare.

Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Förvaltningen ska ha ett gott samarbetsklimat med enskilda utförare och lokala näringslivet.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☐ Uppföljningsmöten genomförs med enskilda utförare.	2008-03-01	2008-11-30	
☐ Lokala företagare ska bjudas in till ett möte med nämnd och förvaltning.	2008-04-01	2008-10-31	

NÄMNDMÅL:

Förvaltningens interna och externa kommunikation ska vara samstämmig.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☐ En kommunikationspolicy tas fram och förankras.	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Mallar, blanketter och övriga trycksaker stäms av med stadens grafiska profil	2008-01-01	2008-06-30	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Jobb istället för bidrag

Uppfylls delvis

Försörjningsstöd

Antalet personer som beviljas försörjningsstöd varje månad har minskat med ca 4 % i jämförelse med föregående år. Dock är minskningen inte tillräcklig för att uppnå kommunfullmäktiges mål. Inflödet av nya arbetslösa som söker försörjningsstöd har varit lika stort som antalet som fått försörjning genom arbete. Tre grupper av sökande dominerar och är föremål för olika insatser: arbetslösa, de med socialmedicinska problem och sjukskrivna.

Arbetslösa med försörjningsstöd

Jobbtorget svarar för de aktiva insatserna för denna grupp. Insatserna i form av matchning direkt mot jobb har hittills inte minskat antalet personer med försörjningsstöd i den omfattning som förvaltningen beräknat. Detta gäller även Jobbtorgets upphandlade arbetsmarknadsåtgärder, utbildning och praktik, som erbjuds ett stort antal av de inskrivna. Förvaltningen ser att återremitteringarna från Jobbtorget börjat öka sedan juni månad.

Personer med socialmedicinska arbetshinder och 0-placerade hos Försäkringskassan

Förvaltningen arbetar aktivt med dessa grupper. Många av personerna har haft försörjningsstöd i ett flertal år. Detta innebär längre handläggningsprocesser än i arbetet med de arbetslösa. Försäkringskassans förändrade inriktning med tydligare betoning på rehabilitering framför bidrag gör att det är längre väg till självförsörjning för många av dessa personer. Handläggningstiden påverkas även av det omfattande samarbete som krävs med externa vårdgivare i varje enskilt fall. Detta gör att dessa målgrupper av bidragstagare inte minskat i den omfattning som förvaltningen beräknat.

Flyktingar

Jobbtorgens arbete med flyktingar har inte nått förväntat resultat. Att hjälpa arbetslösa flyktingar kräver specialisering och tydligt fokus på målgruppens behov. I princip alla flyktingar som är inskrivna vid Jobbtorget har en heldagsaktivitet såsom praktik eller arbetsträning. Hitintills har dessa aktiviteter inte bidragit till att självförsörjningsgraden inom målgruppen ökat.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel flyktingar som är självförsörjande efter introduktion ● exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun	35 %	35 %	35 %	50 %	Tertial 2 2008
Kommentar: Utvecklingen har inte motsvarat KF:s målsättning. Insatserna från Jobbtorget har ännu inte gett tillräckligt resultat.					
Antal vuxna bidragstagare i staden ● med ekonomiskt bistånd	1 052 st	1 050 st	1 050 st	11 700 st	Tertial 2 2008
● Stadens kostnader för ekonomiskt bistånd	52 048 tkr	77 500 tkr	72 500 tkr	minska	Tertial 2 2008

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Antalet personer som beviljas försörjningsstöd varje månad har minskat med ca 4 % i jämförelse med föregående år. Dock är minskningen inte tillräcklig för att uppnå kommunfullmäktiges mål. Tre grupper av sökande dominerar och är föremål för olika insatser: arbetslösa, de med socialmedicinska problem och sjukskrivna.

Andelen flyktingar som har gällande			100 %	100 %	Årsredovisning 2008
☐ individuella introduktionsplaner ☒ Uppfylls helt					
Antal personer som har ett långvarigt			600 st	minska	Årsredovisning 2008
☐ beroende av ekonomiskt bistånd ☒ Uppfylls helt					
Antal barn som lever i familjer som är			580 st	minska	Årsredovisning 2008
☐ beroende av ekonomiskt bistånd ☒ Uppfylls helt					

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Genomföra projektet Jobbtorg	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Alla flyktingar ska ha aktivitetsplan inom fem dagar	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Samtliga personer med ekonomiskt bistånd på grund av arbetsbrist hänvisas till något av stadens jobbtorg för snabb insats och jobbgaranti	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Utarbeta rutiner för att stävja felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd	2008-01-01	2010-12-31	
☒ Jobbtorgen ska utarbeta lokala samverkansöverenskommelser med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan m.fl.	2008-01-01	2008-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Vuxna arbetsföra flyktingar hänvisas till de stadsgemensamma jobbtorgen där de ska ha <ul style="list-style-type: none"> insats, aktivitetsplan, praktik eller arbete inom fem dagar (Vision 2030) 	2008-01-01	2008-12-31	
Stadsdelsnämnderna ansvarar för att <ul style="list-style-type: none"> nyanlända flyktingar har en gällande individuell introduktionsplan 	2008-01-01	2008-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska minska behovet av <ul style="list-style-type: none"> och förkorta tiden för bidrag genom individuella lösningar och tidiga insatser 	2008-01-01	2010-12-31	
Jobbtorgen ska ge personer med ekonomiskt <ul style="list-style-type: none"> bistånd arbetsförberedande aktivitetsplan/insats/arbete inom fem dagar 	2008-01-01	2008-12-31	
Jobbtorgen ska ge vuxna arbetsföra flyktingar <ul style="list-style-type: none"> arbetsförberedande aktivitetsplan/insats/arbete inom fem dagar 	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Fler boende i Farsta ska vara självförsörjande.

 Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Rutinerna för att förhindra felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd ska vara väl inarbetade och alltid hållas aktuella.

 Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Flyktingar som deltar i introduktionsverksamhet ska ha en introduktionsplan.

 Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Flyktingar ska ha en egen försörjning efter genomgången introduktion.

 Uppfylls inte

Andelen med egen försörjning har inte ökat enligt målsättningen. Insatserna från Jobbtorget har ännu inte gett tillräckligt resultat.

NÄMNDMÅL:
Arbetslösa som ansöker om försörjningsstöd ska erbjudas hjälp via Jobbtorg.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Aktivitetsplaner och introduktionsplaner som upprättas på Jobbtorget ska godkännas och följas upp av stadsdelsförvaltningen.	2008-01-01	2008-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

● Uppfylls helt

Stadens miljöprogram är vägledande för stadsdelens samtliga verksamheter. Samtliga berörda enheter har formulerat åtaganden om att handla ekologiska livsmedel, tanka med förnyelsebara bränslealternativ och öka andelen miljöklassade fordon.

Målet med 70 % miljöklassade fordon har uppnåtts av förvaltningen. Under år 2008 går ett antal leasingavtal ut och stadsdelen kommer därför nå en högre nivå än det uppsatta målet för året. Andelen fordon som körs med förnyelsebart bränsle mätt i liter var 47 % (2007).

Andelen enheter som systematiskt sorterar olika fraktioner av avfall till återvinning är cirka 75 %. Andelen som även komposterar matavfall är lägre. Några har tidigare försökt med kompostering men fått problem med lukt och skadedjur. En annan anledning till att andelen verksamheter som komposterar matavfall är lägre än andelen som sorterar förpackningar och papper är beroende på lokalernas utformning och tillgång till egen gård/kompoststrum.

Samtliga enheter har åtaganden som syftar till att minska elförbrukningen. Exempel är att lågenergilampor används, gamla energislukande vitvaror byts ut, inga tomma torkskåp står på och att diskmaskinerna startas när dom är fulla.

Bullerdämpningsåtgärderna inom förskolan fortsätter. Under sommaren har ytterligare två förskolor bullerdämpats genom ny beläggning på golv och i tak.

Miljöförvaltningens genomgång av stadens förskolor inför hygienrevisionen 2008 visade att Farstas förskolor håller en mycket god standard. Farstas förskolor har medvetet satsat på detta arbete, personal har utbildats och rutiner har stärkts upp och dokumenterats.

Under våren har ytterligare ett brukaravtal om parkskötsel skrivits. Sammanlagt har nu förvaltningen 23 st brukaravtal med bland annat bostadsrättsföreningar och koloniföreningar.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon ☐ exkl. utryknings- och specialfordon ☒ Uppfylls helt			70 %	öka	Årsredovisning 2008
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och ☐ städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår ☒ Uppfylls helt			100 %	öka	Årsredovisning 2008
☒ Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel	7 %	16 %	16 %	öka	Halvår 1 2008
☒ Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon	3 %	40 %	40 %	öka	Halvår 1 2008
☐ Andel av verksamheter som har ett systematiskt arbete för effektiva resor och transporter (alla nämnder) ☒ Uppfylls helt			10 %	100 %	Årsredovisning 2008

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Elförbrukning (alla nämnder) ☒ Uppfylls helt			4 321 910 kWh	minska	Årsredovisning 2008
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar, papper och matavfall (alla nämnder) ☒ Uppfylls helt			75 %	100 %	Årsredovisning 2008

NÄMNDMÅL:
Inomhusmiljön på förskolorna ska förbättras.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Bullerdämpningsåtgärder ska genomföras på förskolorna för att förbättra arbetsmiljön för barn och personal.	2008-01-01	2008-12-31	
Inomhusmiljön i förskolorna ska kartläggas under året.	2008-01-01	2008-12-31	
Förskolekökens standard ska förbättras.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:
Energiförbrukningen ska minska.

Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:
Förvaltningens bilar ska drivas med etanol eller biogas.

Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:
Andelen ekologiska livsmedel ska öka.

Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:
Vid upphandling och inköp ska relevanta miljökrav ställas.

● Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel inköp där relevanta miljökrav ställts	100	100	100	Tertial 2 2008

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

● Uppfylls helt

Kulturombud finns på samtliga enheter. De är delaktiga i planeringen av det kontinuerliga kulturutbudet på förskolor och särskilda boenden. I år är fokus på kultur inom hemtjänsten och särskilt prioriterat är berättande. I samarbete med Hökarängsskolan har ett generationsövergripande projekt kring ”digitalt berättande” startats. Här görs korta historier kring ”Mitt Farsta” sett ur såväl de ungas som de äldres perspektiv. En gemensam filmvisning planeras till november månad.

Genom stadsdelsnämndens bidrag till kulturarrangemang av externa organisationer har en rad evenemang ägt rum för stadsdelens invånare under vår och sommar. Det har bland annat bestått av ett flertal allsångstillfällen, författarträffar på biblioteken samt Nationaldags- och Midsommarfirandet vid Farsta gård.

Det innehållsrika kulturutbudet i Farsta finns att läsa om i ”Kulturen i Farsta”, ett programblad som varje månad sammanställs av förvaltningens kultursamordnare.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska tillgängliggöra kulturaktiviteter för barn i förskoleåldern	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

I förvaltningens verksamheter för barn, ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning ska kulturaktiviteter erbjudas.

● Uppfylls helt

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

● Uppfylls helt

Park

I februari antog stadsdelsnämnden Farstas lokala parkplan. Arean av intensivskött park är större i den nya parkplanen än i tidigare planer. Under året

har driftentreprenören fått uppdraget att anpassa skötseln till den nya planen. En extra person har anställts för skötseln av intensivskötta ytor. Skötseln har i och med detta förbättrats avsevärt.

I enlighet med verksamhetsplanen har handlingar för investeringsåtgärder på badplatserna tagits fram. Anslag på badplatserna har uppmanat besökarna att lämna synpunkter på åtgärderna. Synpunkter har kunnat lämnats via telefon eller mail. De totala personerna som hört av sig har alla varit positiva. Investeringarna planeras att genomföras under hösten.

Trygghet

En rutin för klotteranmälan har utarbetats i förvaltningen. Förutom att den gjorts känd bland medarbetarna är den också tillgänglig för de boende i Farsta på förvaltningens hemsida.

Farsta lokala BRÅ arrangerar i samverkan med polis och företagare en evenemangsdag lördagen den 4 oktober i Farsta centrum. Dagen ska ge besökarna möjlighet till information och dialog om det brottsförebyggande arbetet. Det kommer att finnas utställningar och informationstålt där bland annat polis, kyrkan, Farsta gymnasium och förvaltningen finns för att samtala med besökarna. Därutöver kommer det vara artistunderhållning på Farsta torgs scen.

Projektet Viktigt att vittna går in i en ny fas och elever, skolpersonal, föräldrar, fritidsgårdar och övrig personal bjuds in till en konferensdag. Under dagen kommer frågan behandlas med hjälp av sketcher, sång och information. Under hela konferensdagen finns representanter från polis, rättsväsende, Stödcentrum för unga brottsoffer och Brottsofferjouren på plats för att ge information och svara på frågor. Eleverna kommer att göra ett fördjupningsarbete som presenteras genom en utställning på dagen om brottsförebyggande arbete i Farsta centrum den 4 oktober.

Projektet är även inbjudet till den årliga polischefskonferens som i år går under temat kreativt tänkande. Viktigt att vittna inbjöds särskilt tack vare den unika sammansättningen av samverkande aktörer som polis, rättsväsende, skola, socialtjänst, fritiden med flera.

Tre trygghetsvandringar kommer att genomföras under hösten, i Farsta centrum, i Sköndal och i Farsta strand.

Ett utvecklingsarbete pågår i kvinnofridsfrågan. Handlingsplanen har anpassats till ny lagstiftning och Stockholms stads övergripande handlingsprogram för kvinnofrid. En arbetsgrupp inom individ och familjeomsorg, äldreomsorg och funktionsnedsättning vidareutvecklar lokala rutiner och arbetssätt utifrån planen. I lokala BRÅ finns en särskild arbetsgrupp för kvinnofridsfrågan. Under våren har Hässelby-Vällingbys kvinnofridsteam undervisat socialsekreterarna och regelbundna nätverksträffar med landstinget har startat. En ansökan om utvecklingsmedel har lämnats in till Länsstyrelsen. Två socialsekreterare påbörjar under hösten en utbildning på 15 poäng vid

Uppsala universitet för att öka kompetensen med att arbeta med männen som slår.

Tillgänglighet

För att informera om det handikappolitiska programmet samt för att öka kunskapen om att leva med funktionsnedsättning har en föreläsning genomförts. Ytterligare två föreläsningar är bokade för hösten. 114 medarbetare deltog vid första tillfället.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Genomföra trygghetsvandringar	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Förbättra städningen i parker	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Bidra till ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar	2007-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Parkerna och friluftsbaden ska upplevas som trivsamma.

Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
☒ Andel upprustade skötselintensiva parker ☒ Uppfylls helt			10 %	Årsredovisning 2008
☒ Antal helgstädningar av baden ☒ Uppfylls helt			10	Årsredovisning 2008

NÄMNDMÅL:

Förvaltningens rutin för anmälan av klotter och annan skadegörelse ska vara känd bland medarbetarna.

Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Det handikappolitiska programmet för Stockholm stad ska vara förankrat inom förvaltningen.

Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel enheter som arbetat med ☐ handikappolitiska programmet. ☒ Uppfylls helt			100 %	Årsredovisning 2008

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Föreläsningar kommer under året att ☒ anordnas tillsammans med handikapprådet för förvaltningens personal.	2008-04-01	2008-11-20	

NÄMNDMÅL:

Farsta ska upplevas som en ren, vacker och trygg stadsdel.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Förvaltningen samverkar med skolor och föreningar vid vårstädningen.	2008-03-01	2008-06-01	

Under året kommer utbildning i KOMET för förskolan att påbörjas.

NÄMNDMÅL:

Våldsutsatta kvinnor och deras barn ska få stöd.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Metoder och rutiner skall vidareutvecklas och utbildningsinsatser för berörd personal inom individ och familjeomsorg tas fram och genomföras.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Handlingsplanen för kvinnofrid i Farsta och Stockholm stads program för kvinnofrid ska vara kända hos alla medarbetare.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Föreläsningar kommer under året att ● anordnas i samarbete med Brottsförebyggande rådet.	2008-05-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

I det förebyggande arbetet med barn och ungdomar ska samverkan mellan socialtjänst, förskola/skola/fritidsverksamhet, föräldrar, frivilligorganisationerna och polis utvecklas.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Ungdomars konsumtion av alkohol, tobak och narkotika ska minska.

◆ Uppfylls delvis

Drogvaneundersökningen som genomfördes under våren i årskurs 8 på grundskolan och år 1 på gymnasiet visar att alkoholkonsumtionen har ökat. Elever som provat droger i årskurs 8 har däremot minskat från 10 % till 9 %. En djupare analys av undersökningen kommer att göras under hösten

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:

2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

● Uppfylls helt

Konkurrensutsättning och avknoppning

I samband med tertialrapport 2 revideras aktivitetsplanen. Konkurrensutsättningen av Farsta strands gruppboende tidigare läggs. Förvaltningen återkommer angående konkurrensutsättning av parkleken Odlarängen i Tallkrogen i septembers månadsrapport. Företag och anställda ges möjlighet att delta i upphandlingen vid konkurrensutsättning av verksamhet. Under våren genomfördes avknoppning av en enhet inom hemtjänsten. Från och med 15 september 2008 kommer Attendo Care AB att driva verksamheten på Ängsö gruppboende.

Stadsledningskontorets förnyelseavdelning deltog vid ett informationsmöte i förvaltningen om möjligheten att knoppa av verksamhet. Samtliga medarbetare var inbjudna. Till mötet kom cirka 30 medarbetare. Ett stort intresse finns bland medarbetarna och många hör av sig till förvaltningen för att få information. Ytterligare en informationsdag ska genomföras under hösten.

Valfrihet

I brukarundersökningen 2007 för hemtjänsten framkom att mer än hälften av brukarna inte känner sig informerade om valmöjligheterna. Dessutom framkom att ännu fler inte kände till möjligheten att byta utförare. Med anledning av detta genomförs ett antal aktiviteter på biståndsenheten. Bland annat utarbetas en folder med likvärdig information om samtliga utförare av hemtjänst.

Utifrån stadens brukarenkät som har genomförts inom hemtjänsten har Farsta Östra Hemtjänst valt ut vissa frågor till en fördjupad utvärdering. Avsikten är att på ett enkelt sätt komplettera brukarenkäten med mer utförlig information från brukarna. Medarbetarna har tagit med en fråga i taget ut till alla brukare med omvårdnadsbehov. Resultatet används i arbetet för att förbättra enhetens arbetssätt kring de berörda frågorna. Arbetssättet ska spridas till övriga enheter.

En brukarenkät kommer att skickas ut av biståndsenheten för funktionsnedsättning. Enkäten som tagits fram i samverkan med handikapprådet fokuserar på vilken information brukarna tycker att de fått i att påverka valet av utförare.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Medborgarnas upplevelse av valmöjlighet i de verksamheter där valfrihetssystem finns ☐ Uppfylls helt			65 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008

Antal genomförda avknoppningar ☐ Uppfylls helt	1 st	2 st	2 st	öka	Tertial 2 2008
--	------	------	------	-----	----------------

Antal alternativ att välja bland inom förskolan ☐ Uppfylls delvis			49 st	öka	Årsredovisning 2008
---	--	--	-------	-----	---------------------

Kommentar: En ny kommunal förskola har öppnats under året. I dagsläget har förvaltningen inte kännedom om att någon ny enskilt driven förskola har öppnats. Årsprognosen är 48 stycken.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt med sin aktivitetsplan och uppmuntra personalen att knoppa av ☐ Uppfylls helt	2008-01-01	2010-12-31	
Ta initiativ till ökat samarbete med frivilligsektorn ☐ Uppfylls helt	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

De som beviljas insatser eller annat bistånd ska få god information om de valmöjligheter som finns

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Biståndsenheterna inom äldreomsorg och funktionsnedsättning genomför brukar/anhörigenkäter. ☐ Uppfylls helt	2008-05-01	2008-09-30	
Biståndsenheterna inom äldreomsorg och funktionsnedsättning ska förmedla aktuell information om samtliga utförare. ☐ Uppfylls helt	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Avknoppning av verksamheter ska stimuleras.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Information om avknoppning och starta eget.	2008-01-01	2008-12-31	
● Två temadagar arrangeras	2008-04-01	2008-10-31	

NÄMNDMÅL:

Verksamheterna ska präglas av ett gott bemötande, med respekt för de personer vi möter och deras villkor.

● Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Antal synpunkter och □ klagomål ● Uppfylls helt			150 st	Årsredovisning 2008

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Den interna hanteringen av synpunkter och ● klagomål ses över.	2008-01-01	2008-12-31	
● Genomgång av mallar, blanketter och beslut	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Valfriheten ska underlättas av att enheterna tydligt beskriver sin kompetens och inriktning.

● Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel kvalitetsgarantier som tydligt beskriver varje ● enhets specifika kompetens och inriktning.	100	100	100 %	Halvår 1 2008

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

● Uppfylls helt

Barnomsorgsgarantin har kunnat hållas genom att fler barn skrivits in i de barngrupper där sammansättningen tillåtit detta. Förvaltningen öppnade två nya

förskoleavdelningen under våren och ytterligare tre avdelningar har öppnats nu i höst. En av de nyetablerade avdelningarna i Hökarängen har fått tas i anspråk för redan inskrivna barn på grund av en vattenskada som måste åtgärdas. Vid en förskola i Sköndal har ytterligare en vattenskada uppstått vilket kommer att försvåra möjligheten att nå det rekommenderade antalet barn i grupperna.

Personalen vid förskolorna genomgår utbildningar för att bättre kunna stärka och stimulera barnens språkutveckling. I samband med detta fokuseras även på de särskilda behov som barn med annat modersmål än svenska har.

I samarbete med Lärarförbundet görs insatser för att behålla och rekrytera förskollärare. Lönenivån har setts över och förvaltningsövergripande lönekriterier har arbetats fram. Förskollärarnas möjlighet till planeringstid har tydliggjorts genom en övergripande policy för alla förskolor. I syfte att intressera nya förskollärare till stadsdelen kommer förskolorna i Farsta att delta med en egen monter på Skolforum – Mötesplatsen för skolan vid Stockholmsmässan 27-29 oktober. Förskolechefer och förskollärare kommer att delta för att skapa kontakter med förskollärare och beskriva det arbetet på våra förskolor. En informationsbroschyr har tagits fram för att användas på mässan, den är även tänkt att användas vid andra rekryteringsinsatser som t.ex. i kontakter med avgångsklasser från förskollärarytbildningar.

Till blivande förskoleklassbarn hösten 2008 genomfördes en enkätundersökning för att ta reda på hur barnen själva har upplevt sin förskoletid. En analys håller på att sammanställas av barnens svar.

Det har inkommit 22 ansökningar om vårdnadsbidrag. Samtliga är beviljade.

Under sommaren har förvaltningen organiserat badbussar för hemmavarande barn och familjer. För de yngre barnen har Farstaängens parklek varit öppen och bygglekverksamheten där har varit mycket populär. Fritidsgården Tuben har hållit öppet hela sommaren för ungdomar mellan 13 - 20 år. Där har tonåringar kunnat delta i olika utflykter och andra aktiviteter hela lovet. Likaså knöts fältverksamheten till Tuben under motsvarande period.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	0 st	0 st	0 st	Aug 2008
Andel behöriga förskolelärare			50 %	öka	Årsredovisning 2008

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Per den 31 juli finns det i Farsta förskolor 152 förskollärare vilket motsvarar 43 % av antalet anställda inom förskolorna. Prognosen inför 31/12 är att målet 50% förskollärare inte kommer att nås.

Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	21,28 %	15 %	0 %	minska	Tertial 2 2008
--	---------	------	-----	--------	----------------

Kommentar: Vid avläsning gjord per den 31 augusti har stadsdelsförvaltningen tio småbarnsavdelningar av totalt 47 med ett barn mer än det fastställda antalet 14 barn.

Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	25,4 %	12 %	0 %	minska	Tertial 2 2008
--	--------	------	-----	--------	----------------

Kommentar: Vid avläsning per den 31 augusti har 13 avdelningar ett barn mer än det fastställda antalet 18 barn. Tre avdelningar har två barn fler. Totalt finns 63 syskonavdelningar.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska samverka med det lokala föreningslivet och andra aktörer för att erbjuda en mångfald av verksamheter för barn och unga	2008-01-01	2010-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska planera för att staden upprätthåller barnomsorgsgarantin	2008-01-01	2010-12-31	
Staden ska erbjuda förskolans personal kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2007-01-01	2010-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska bredda utnyttjandet av lokalerna för att härigenom garantera parklekarnas fortlevnad	2008-01-01	2010-12-31	

**NÄMNDMÅL:
Förskolebarnen ska stärkas och stimuleras aktivt i sin språkutveckling.**

- Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:
Barnen skall stimuleras i sitt modersmål

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
En årlig kartläggning görs av vilka språkgrupper som finns i verksamheten.	2008-04-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:
Risk- och skyddsfaktorer ska kartläggas årligen för att främja förskolebarnens hälsa.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetsmiljö- och barnskydds rond genomförs årligen.	2008-01-01	2008-12-31	
Förbättring av utebelysning på förskolegårdarna.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:
Vårdnadshavarna ska vara nöjda med kvaliteten i förskolan.

Uppfylls helt

Den brukarenkät som genomfördes under våren 2008 håller på att analyseras och eventuella handlingsplaner tas fram utifrån genererat resultat.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Brukarenkät genomförs under våren 2008 på samtliga förskolor.	2008-01-01	2008-07-31	

Kommentar: Brukarundersökningen är genomförd och håller på att analyseras. Handlingsplaner tas fram utifrån de resultat enheterna genererat.

NÄMNDMÅL:
Förskolebarnens åsikter ska tas tillvara i planering av verksamheten.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ En enkät genomförs med de barn som går över till förskoleklass	2008-05-01	2008-06-30	

NÄMNDMÅL:
Pedagogiska innehållet i förskolan ska utvecklas.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Pedagogiska nätverk runt natur, miljö, matematik, teknik, inomhusmiljö och språk/kommunikation ska finnas i varje förskoleområde.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Barn i behov av särskilt stöd och stimulans ska ges det stöd som behövs för en positiv utveckling.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Andelen förskollärare ska öka.

● Uppfylls helt

Förskollärartätheten var per den 31 juli 43 %.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Metoder för att rekrytera förskollärare ska utvecklas.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Samverkan mellan fritidsverksamheten och frivilligorganisationerna ska öka.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Frivilligorganisationerna ska ges möjlighet att bedriva, alternativt komplettera vår verksamhet.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Fritidsverksamheten ska vara varierad och planeras i samråd med barn och ungdomar.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Fritidsverksamheten ska erbjuda sommaraktiviteter som kompletterar kolloverksamheten.

● Uppfylls helt

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen**

● Uppfylls helt

Individ- och familjeomsorg

I samarbete med Hotellhem i Farsta har förvaltningen utvecklat ett trappstegsboende och boendestöd samt arbetsträningsverksamhet för personer med missbruksproblem. Det innebär att missbrukare erbjuds ett sammanhållet boende, sysselsättning och behandlingsinsatser på hemmaplan i större utsträckning än tidigare. Detta har i sin tur resulterat i att behovet av inackorderingsboende minskat betydligt.

Förvaltningen har tillsammans med kyrkan i Farsta arbetat med att fånga upp akut hemlösa. Detta har skett genom att en dagverksamhet under sommaren drivits i kyrkans lokaler vissa dagar i veckan där de hemlösa kunnat få stöd, fika/lunch och bland annat haft möjlighet att tvätta kläder. Verksamheten kommer att utökas under hösten genom att vara öppen samtliga dagar i veckan. Den kommer också att flytta till mer ändamålsenliga lokaler som förvaltningen har.

Förvaltningen har upparbetat ett mycket gott samarbete med de allmänna hyresvärdarna i Farsta. Samarbetet, såväl på ledningsnivå som på bas/individnivå när det gäller arbetet med enskilda hyresgäster som riskerar att vråkas, har fungerat mycket bra och präglas av styrning, struktur och samsyn.

Flera typer av föräldrautbildningar fortsätter att utvecklas inom stadsdelen. Utbildningarna ger goda resultat och uppskattas mycket av föräldrarna. De är en oundgänglig del i ett framgångsrikt förebyggande barn- och ungdomsarbete.

Utredningsmodellen och dokumentationssystemet BBIC (Barnets behov i centrum) finns numera tillgängligt i paraplysystemet. För att kunna använda datormodellen krävs dock att handläggarna genomgått utbildning. Handläggarna i Farsta genomgår av staden anordnad utbildning under september månad. Därefter kommer barnavårdsutredningarna att utföras enligt BBIC-modellen som finns i datorn. Hur många utredningar som kommer att utföras under oktober- december, och därmed registreras enligt BBIC-modellen, är svårt att förutsäga.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För att bli bättre på att kommunicera med hyresgästerna och därmed kunna erbjuda en lugnare boendemiljö i de fall hyresgästerna har ett utåtagerande beteende, har olika insatser genomförts på gruppboendena. Hökarängens gruppboestad har genom samarbete med Autismcenter fått kompetensutveckling för medarbetarna. Detsamma gäller Eklidens gruppboestad som utöver Autismcenter även haft stöd av landstingets VUB-team (Vuxna med utvecklingsstörning och grav beteendevvikelse). Farsta strands gruppboestäder har arbetat med åtgärder med stöd av företagshälsovården för att

förbättra rutiner och riskinventering. Dessa aktiviteter leder även till att minimera antalet tillbud och arbetsskador.

Under sommaren har utförarenheterna gjort aktiviteter utifrån individuella intressen och önskemål. Exempel på aktiviteter har varit båtluft, musikkollo, utflyttad verksamhet i stugor, shopping, grillkvällar, dags- eller dygnsutflykter i t. ex. skärgården. Aktiviteterna har varit både enskilt och i grupp.

Socialpsykiatrin arbetar med att sysselsättningsinsatserna skall vara så arbetsliknande som möjligt och att deltagarna ska ha inflytande över arbetet. Arbetsdeltagarna har regelbundna arbetsplatsforum för delaktighet och påverkan. Under våren hölls planeringsdag med både deltagare och arbetsinstruktörer. Deltagarna har även brukarråd där personalen inte deltar.

Samtliga utförarenheter har under våren förbättrat sin brukardialog genom att ta fram mer anpassade modeller för delaktighet och inflytande. Exempel på sådana kan vara observationer för gravt utvecklingsstörda, anhörigträffar, brukarråd i olika former samt enkäter utformade efter målgruppen. Enheterna arbetar med att få rutiner för att sammanställa på ett systematiskt sätt och redovisa resultat som också ska gå att jämföra.

Äldreomsorg

Vid årets slut beräknas 98,7 % av förvaltningens tillsvidareanställda undersköterskor och vårdbiträden, totalt 632 stycken, ha grundutbildning. Dessutom har 28 medarbetare gått kursen om minneshandikapp och 12 medarbetare gått kursen om vård i livets slut, som anordnas av Stiftelsen Stora Sköndal.

Kostombud finns på alla enheter inom hemtjänsten och personalen vänder sig i ökande grad till kostekonomen för att få råd och stöd. Fler äldre väljer att få matlagning i hemmet och beställningen av matlådor har minskat.

För att få en djupare förståelse för den enskilda äldre och för att ge perspektiv på dagens samhälle har de äldre inom två hemtjänstområden intervjuats av sin kontaktperson. Utdrag från de äldres levnadsberättelser sammanställs i två skrifter. Dessa kommer framförallt att användas i utbildningssyfte.

I den uppsökande verksamheten som bedrivs för personer över 75 år har hittills 785 personer kontaktats. Personerna har erbjudits hembesök, skiftlig information eller informationsmöte. På informationsmötena deltar representanter från olika organisationer, bland annat Röda Korset och primärvården.

Inom projektet Anhörigstöd har det arrangerats två anhörigträffar där cirka 50 anhöriga deltog. Projektledaren informerar även om anhörigfrågor på de informationsmöten som den uppsökande verksamheten anordnar.

Nära 400 personer har deltagit i mycket uppskattade sommarutflykter/dagkollo till bland annat Steninge slott och Utö som arrangerats för äldre i

Farsta. Dessutom har två sommarutflykter till Aspvik ordnats specifikt för anhörigvårdare i samverkan med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdel.

Ledningen för Edö servicehus, demensboende och ålderdomshem har i ett visionsarbete tagit fram ett antal mål och utvecklingsområden med syfte att höja boendets kvalitet. Särskilda mål är att arbeta med bemötandefrågor, fler sociala aktiviteter och en förbättrad inre och yttre miljö. Visionsarbetet har förankrats hos medarbetare på enheternas arbetsplatsträffar. Arbetet med att höja standard och förbättrad inom- och utomhusmiljö har påbörjats. I trädgården har det öppnats en kaffestuga under sommaren som bl.a varit mycket uppskattad för sina våffeltisdagar. Gemensamma sällskapsutrymmen har rustats upp och en projektor har införskaffats för att ge de boende möjlighet att se på TV och film i matsalen. Arbetet fortsätter under hösten.

Samarbete med högskolan

Förvaltningen har inlett ett samarbete med Ersta Sköndal högskola, Institutionen för socialt arbete, för att tillskapa en bättre yrkes- och professionsinriktad praktik under socionomutbildningen och därmed underlätta framtida rekrytering av biståndshandläggare, socialsekreterare och chefer. Samarbetet som omfattar individ- och familj, funktionsnedsättning och äldreomsorg förväntas även ge tillgång till aktuell kunskap och forskning för att möta de ökade kraven på socialtjänstens olika områden.

Dialogmöten

Förvaltningsledningen genomförde under våren dialogmöten med samtliga enheter. Enheterna har fått skriftlig återkoppling där utvecklingsområden har lyfts fram. En uppföljning av dessa sker under höstens dialogmöten. Samtliga enhetschefer träffar enskilt representanter från förvaltningens kvalitetsgrupp för att utifrån sin egen verksamhetsplan diskutera mål och resultat.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
☐ Antal hemlösa ☒ Uppfylls helt			3 231 st	minska	Årsredovisning 2008
☐ Andel hemtjänst i egen regi som bedrivs enligt gällande avtal ☒ Uppfylls helt			100 %	100 %	Årsredovisning 2008
☐ Andel omsorgspersonal med grundutbildning (äldreomsorg) ☒ Uppfylls helt			95 %	87 %	Årsredovisning 2008

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal nyttillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden ☐ (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt			0	200 st	Årsredovisning 2008

Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller ■ SoL (Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning)	1 st	18 st	0 st	0 st	Tertial 2 2008
--	------	-------	------	------	----------------

Kommentar: En större antal kontaktpersoner har rekryterats under våren genom speciella aktiviteter men ett antal kvarstår fortfarande pga svårigheter att hitta lämpliga personer.

Andel av utredningar inom loF, barn och unga där metoden BBIC används ☐ Uppfylls helt			5 %	50 %	Årsredovisning 2008
--	--	--	-----	------	---------------------

Kommentar: Som tidigare kommenterats ligger utbildningarna sent på året, vilket medför att antalet registrerade BBIC-utredningar inte kan bli mer än en mycket liten andel för året.

Andel av utredningar inom loF, socialpsykiatri där metoden DUR används ☐ Uppfylls helt			60 %	50 %	Årsredovisning 2008
---	--	--	------	------	---------------------

Andel individuella handlingsplaner inom loF, socialpsykiatri	84,85 %	85 %	100 %	100 %	Tertial 2 2008
--	---------	------	-------	-------	----------------

Kommentar: Antalet genomförandeplaner från utförarna är lägre än antalet fattade biståndsbeslut under samma tid, vilket beror på att utförarna i vissa fall kan ha svårt att få genomförandeplanen underskriven av brukare/juridisk ställföreträdare inom de föreskrivna 15 dagarna. I vissa fall hinner insatsen avslutas pga att brukaren avböjt insatsen innan genomförandeplan är färdigställd. I andra fall vill brukaren inte medverka till att göra en genomförandeplan.

Andel barn och unga i öppenvård (loF)	45 %	45 %	50 %	öka	Tertial 2 2008
---------------------------------------	------	------	------	-----	----------------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Årsprognosen kan inte sättas högre p g a långt tidigare beslutade familjehemsplaceringar.

Dessa (79 barn) utgör 67 % av dygnet-runtinsatserna 2008.

Bortsett från dessa skulle öppenvårdens andel vara ca 65 %.

Andel vuxna i öppenvård (loF)	50 %	50 %	50 %	öka	Tertial 2 2008
-------------------------------	------	------	------	-----	----------------

Kommentar: Årsprognosen sätts utifrån att hemlösheten och behovet av boende är stort.

Boendeinsatserna svarar för 50 % av samtliga insatser. Boendeinsatser kan inte väljas i öppenvårdsform. Bortsett från boendeinsatserna utgör öppenvårdens andel ca 85 %.

Totalkonsumtion av alkohol avseende ungdomar i år 9 och år 2 gymnasiet			2,87 lit	-10 %	Årsredovisning 2008
☐ Uppfylls inte					

Kommentar: Vid den senaste undersökningen av ungdomars konsumtion av alkohol visas en uppgång av konsumtionen. En analys av bakomliggande faktorer kommer att påbörjas under hösten.

Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL (Äldreomsorg)			0 %	minska	Årsredovisning 2008
☐ Uppfylls delvis					

Kommentar: Här redovisas även beslut där en person har blivit erbjuden plats, men tackat nej.

Antal genomförda förebyggande hembesök			500 st	öka	Årsredovisning 2008
☒ Uppfylls helt					

Antal öppna dagverksamheter för äldre			3 st	öka	Årsredovisning 2008
☒ Uppfylls helt					

Antal verksamheter som drivs i samarbete med frivilligorganisationer			8 st	öka	Årsredovisning 2008
☒ Uppfylls helt					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal ej verkställda domar (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ☐ Uppfylls helt			0 st	0 st	Årsredovisning 2008
Andel av utredningar där strukturerade metoder för utredning av missbruk används ☐ Uppfylls helt			50 %	50 %	Årsredovisning 2008
Sysselsättningsgraden bland personer med psykiska funktionsnedsättningar ☒ Uppfylls helt	98 %	98 %	80 %	tas fram 2008	Halvår 1 2008
Antal stadsdelsnämnder som erbjuder dagkollo för äldre ☐ Uppfylls helt			1 st	100 %	Årsredovisning 2008
Antal ej verkställda domar (Äldreomsorg) ☐ Uppfylls helt			0 st	0 st	Årsredovisning 2008
Antal ej verkställda domar (Individ- och familjeomsorg) ☐ Uppfylls helt			0 st	0 st	Årsredovisning 2008
Antal ej verkställda beslut enligt SoL och LSS (Individ- och familjeomsorg) ☒ Uppfylls helt	0 st	0 st	0 st	0 st	Tertial 2 2008
Andelen nöjda omsorgstagare (äldreomsorg) ☐ Uppfylls helt			79 %	79 %	Årsredovisning 2008

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel familjehem med ☐ grundutbildning ☒ Uppfylls helt			100 %	100 %	Årsredovisning 2008
Andel som någon gång använt narkotika bland ☐ ungdomar i år 9 och år 2 i gymnasiet ☒ Uppfylls inte			15 %	-10%	Årsredovisning 2008

Kommentar: Vid den senaste undersökningen om ungdomar någon gång använt narkotika påvisas en ökning bland ungdomarna i gymnasiet medan resultatet i årskurs 8 är en minskning med 1 procentenhet är. En analys av bakomliggande faktorer kommer att påbörjas under hösten.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Utveckling och behovsanpassning av vård- och omsorgsboenden ska fortgå	2007-01-01	2010-12-31	
☒ Utveckla valfriheten inom äldreomsorgen	2008-01-01	2010-12-31	
☒ Genomföra kompetensutvecklingsinsatser, särskilt inom demensområdet	2008-01-01	2010-12-31	
☒ Informera om möjligheter att välja utförare och boende	2008-01-01	2010-12-31	
☒ Utbyggnad och utveckling av variation i utbudet av boenden enligt LSS ska fortgå och intensifieras	2008-01-01	2010-12-31	
☒ Hyressättningen av bostäder för boende enligt LSS ska revideras så att tillgången till gemensamhetsutrymme beaktas	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Införa fler evidensbaserade metoder	2007-01-01	2008-12-31	
☒ Utveckla samarbetsformer med landstinget för personer med psykisk ohälsa och/eller missbruk	2007-01-01	2008-12-31	
☒ Redovisa resultat av insatser för personer med missbruk och psykisk ohälsa	2008-01-01	2008-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> Utveckla det förebyggande arbetet bland barn och ungdomar 	2007-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> I samarbete med brand- och räddningsnämnden kontinuerligt genomföra informationsinsatser och förebyggande åtgärder för att förbättra brandskyddet för identifierade riskgrupper 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Hemtjänstpersonal ska erbjudas handledning 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Nya riktlinjer för biståndsbedömning införs (Äldreomsorg) 	2008-01-01	2008-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Dagkollo ska erbjudas äldre 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Tillhandahålla vaktmästartjänster för äldre, "fixare", för alla som fyllt 75 år 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Öppna dagverksamheter och träffpunkter ska erbjudas äldre 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Alla boende på vård- och omsorgsboende har rätt till utevistelse 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Andelen timanställda i personalgrupperna ska minska 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Erbjuda alla över 75 år, som inte är beviljade annan insats, ett förebyggande hembesök i samarbete med landstinget 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Genomföra insatser för att förbättra matkvaliteten och måltidsupplevelsen 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Stadsdelsnämnderna ska samverka i planering och utbyggnad av olika boendeformer för personer med psykiska funktionsnedsättningar 	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:
En god brukardialog ska finnas inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel enheter som utarbetat brukar/anhörigenkäter ☐ anpassade utifrån målgruppen ☒ Uppfylls helt			100 %	Årsredovisning 2008

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Alla enheter ska senast 31 maj tagit fram brukar/anhörigenkäter anpassade utifrån målgruppen ☒	2008-01-01	2008-05-31	

NÄMNDMÅL:
Kvaliteten i verksamheterna ska följas upp systematiskt.

Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel enheter där "Dialogmöten" med förvaltningsledningen genomförts. ☒ Uppfylls helt			100 %	Årsredovisning 2008

NÄMNDMÅL:
Sysselsättning och arbetspraktik för personer med funktionsnedsättning ska förbättras och effektiviseras.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
En översyn görs av sysselsättningen inom avdelningen för personer med funktionsnedsättning under 1:a kvartalet 2008 ☒	2008-01-01	2008-03-31	

NÄMNDMÅL:

Stödet till personer med både missbruksproblem och psykisk funktionsnedsättning ska samordnas med landstinget.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Lokala rutiner och samarbetsformer skall tas fram tillsammans med landstingets beroendevård och psykiatri.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Samverkansinsatser för att motverka hemlöshet ska utvecklas.

Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Personer med psykisk funktionsnedsättning och/eller missbruksproblematik ska erbjudas en sammanhållen boendekedja.

Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Antal boenden med ☐ individuellt anpassat stöd ☒ Uppfylls helt			60 st	Årsredovisning 2008

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Behovsinventering av boendeformer görs.	2008-01-01	2008-04-30	

NÄMNDMÅL:

Utbudet av öppna dagverksamheter och sommaraktiviteter för äldre ska utvecklas i samverkan med frivilligorganisationer och pensionärsföreningar.

Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Öppenvården ska öka i andel.

Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Projektet "Balans i livet" för barnfamiljer utvärderas för att kunna öka utbudet av öppenvårdsinsatser.	2008-03-01	2008-10-31	

NÄMNDMÅL:

Strukturerade metoder ska användas i utredningsarbete inom individ och familjeomsorgen.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I utredningar inom enheten för Barn och Ungdom används i högre utsträckning metoden BBIC	2008-01-01	2008-12-31	
I utredningar inom Vuxenenheten används i högre utsträckning strukturerad metod, t ex ASI.	2008-01-01	2008-12-31	
I utredningar inom socialpsykiatrin används metoden DUR.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

"Fixartjänsten" ska vara känd och väl använd av äldre som fyllt 75 år.

● Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
● Antal uppdrag	136	450	450 st	Tertial 2 2008

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Återkommande annonsering.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Vård- och omsorgsboendena ska erbjuda en meningsfull tillvaro med ett varierat utbud av sociala aktiviteter utifrån de äldres behov.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

De äldre ska erbjudas god och näringsriktig mat och en inbjudande måltidsituation.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● De äldre ska vara delaktiga i matplaneringen.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:
Medarbetare inom äldreomsorgen ska ha adekvat utbildning.
 Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:
Stödet till personer som vårdar och hjälper närstående ska stärkas.
 Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Mötesplats för anhöriga öppnas 2008.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:
För att bibehålla hälsa och livskvalitet ska alla över 75 år erbjudas ett hembesök.
 Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Besöket planeras i samverkan med landstinget.	2008-02-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:
Den äldre ska ha inflytande över sin vardag utifrån sina individuella behov.
 Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
☒ Andel genomförandeplaner	60	100	100 %	Tertial 2 2008

NÄMNDMÅL:
Socialstyrelsens ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården ska vara förankrad i vård- och omsorgsboenden.
 Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel vård- och omsorgsboenden där ledningssystemet är förankrat.			100 %	Årsredovisning 2008
☐ Uppfylls helt				

NÄMNDMÅL:
Verksamheternas allmänna och gemensamma utrymmen ska vara inbjudande och välvårdade.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kunskap om hur man inreder utifrån olika målgruppers funktionsnedsättning inhämtas.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:
För personer med psykisk funktionsnedsättning ska gemensamma vårdplaner upprättas med landstingspsykiatrin.

● Uppfylls helt

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

● Uppfylls helt

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har minskat från 9,7 0% (helåret 2007) till 9,45 % (halvåret 2008). De flesta befattningsgrupperna har sänkt sin sjukfrånvaro. För förskollärare är minskningen 3,3 % och för fritidsledare 4,2 % jämfört med 1:a halvåret 2007. Projektet "Hälsosamma arbetsplatsen" som genomförts i hela fritidsverksamheten samt i delar av förskoleverksamheten visar ett positivt resultat genom att sjukfrånvaron för förskollärare och fritidsledare har minskat mest.

Trots ett intensivt arbete med öka frisknärvaron är målet med en sjukfrånvaro på 7,9 % svårt att nå under 2008. Arbetet intensifieras ytterligare och koncentreras på de långtidssjukskrivna eftersom de står för en stor del av frånvaron. Den 1 juni fanns 133 st långtidssjukskrivna medarbetare. De nya sjukförsäkringsreglerna som gäller från och med 1 juli kräver förnyade och mer strukturerade arbetsformer mellan chefer, försäkringskassa och företagshälsovård samt i vissa fall arbetsförmedlingen. De nya reglerna kräver ett snabbare agerande från alla inblandade parter. Alla enheter ska snabbt fånga upp medarbetare som är i riskzonen och tidigt sätta in åtgärder för att därigenom förebygga risken för långtidssjukskrivning. Dessutom ska en utredning/bedömning av arbetsförmågan för de långtidssjukskrivna göras. Utifrån utredningen/bedömningen ska en plan göras för varje långtidssjukskrivna medarbetare som innebär att medarbetaren kommer tillbaka i nuvarande arbete, övergår till nya uppgifter inom förvaltningen/staden eller övergår till nya uppgifter hos annan arbetsgivare. Arbetet ska ske i projektform med genomgångar och uppföljningar av de långtidssjukskrivna i samverkan med försäkringskassan, företagshälsovården, chefer, fackliga organisationer och personalenheten. Uppföljningen kommer att ske genom

regelbundna möten var fjortonde dag där planen för medarbetaren diskuteras och åtgärder beslutas.

För att förebygga långtidssjukskrivning ska alla med upprepad korttidsfrånvaro göra ett läkarbesök hos företagshälsovården så att rätt åtgärder kan sättas in så tidigt som möjligt.

Hälsoarbete

Arbetet med att skapa den hälsosamma arbetsplatsen och att arbeta med hälsoplanerna fortsätter på alla nivåer. Förvaltningen har tagit fram förnyade policydokument som rör arbetsmiljö, friskvård samt alkohol och droger. Under hösten arrangeras inspirerande hälsodagar för alla medarbetare.

Enheternas arbetslag har utsett hälsocoacher vilka har utbildats via STAR. I samverkan med sina medarbetare har alla enhetschefer kartlagt förekommande hälsorisker samt utrett behov av hälsofrämjande och förebyggande insatser och därefter tagit fram hälsoplaner. Kartläggningarna har visat att hälsoläget är relativt likartat oavsett verksamhetsområde och befattning. Riskfaktorer är ofta stress, kost och tobak. Vissa enheter har som friskvårdsinsatser bland annat anlitat föreläsare, köpt in stegräknare och deltagit i sporttävlingar som finns i staden. Andra har organiserat friskvårdskonferenser, friskvårdsdagar och gemensamma fysiska aktiviteter som stavgång, innebandy och arbetsmöten under promenad.

Ledarskap

Ledarskapsprogrammet för samtliga enhetschefer har startat. Målet med utbildningen är att utveckla det personliga ledarskapet för att skapa goda arbetsplatser med minskad ohälsa och utveckla verksamheten utifrån brukarnas behov. Ledarskapsprogrammet är indelat i olika områden; kommunikation och bemötandefrågor, hälsofrämjande ledarskap och coachande ledarskap. Mellan de olika utbildningsdagarna arbetar cheferna aktivt med att omsätta slutsatser, tips och idéer i sitt vardagsarbete. Denna metodik medför inte bara att cheferna får nya kunskaper, utan också att konkreta resultat uppnås i verksamheten under utbildningens gång. Utbildningen avslutas med temat att vara ledare/chef i en politiskt styrd organisation.

För kontinuerlig information och erfarenhetsutbyte finns chefsforum där enhetscheferna träffas cirka en gång i månaden och behandlar olika teman. Exempel på teman har varit information om hälsoplansarbete, försäkringsfrågor, kultur och en heldag om Farsta och omvärlden med bland annat information om "Ett Stockholm i världsklass".

Medarbetarenkät

Medarbetarenkäten som genomfördes under våren visar ett NMI (nöjd medarbetarindex) på 62 jämfört med stadens 59. Detta är ett klart godkänt resultat. Vissa förbättringsområden har identifierats. Dessa är återkoppling, konflikthantering, möjlighet till återhämtning samt ett aktivt hälsoarbete. Med

utgångspunkt från den egna enhetens resultat utarbetar enhetscheferna handlingsplaner.

Förväntad övertalighet

I samband med planerade upphandlingar enligt nämndens aktivitetsplan kan viss övertalighet uppstå vid två vård- och omsorgsboenden samt en fritidsgård. Budgetanpassningar i stadsdelens olika verksamheter kan även medföra att viss övertalighet uppstår. En bedömning är att detta tillsammans kan innebära en övertalighet på cirka 20 medarbetare.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
🟡 Sjukfrånvaro	9,45 %	8,5 %	7,9 %	8 %	Halvår 1 2008

NÄMNDMÅL:

Farsta ska utveckla attraktiva och hälsosamma arbetsplatser.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☑ Hälsosamma arbetsplatser	2008-01-01	2008-04-30	

NÄMNDMÅL:

Medarbetarna ska få kompetensutveckling.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Kompetensutvecklingsplan tas fram.	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Cheferna ska utveckla det personliga och hälsofrämjande ledarskapet.

● Uppfylls helt

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:
3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
Budgeten ska vara i balans

Uppfylls helt

En avgörande och viktig del i arbetet med att förvaltningens budget ska vara i balans framhålls i verksamhetsplanen. Det innebär bland annat att samtliga medarbetare ska vara införstådda och delaktiga i enhetens planering och uppföljning. Förvaltningen har särskilt betonat detta inför upprättandet av enheternas verksamhetsplaner. Detta följs löpande upp i samband med förvaltningsledningens dialogmöten och resultatet visar att många enheter har kommit en god väg i sitt arbete.

En förutsättning för god budgetföljsamhet är att förvaltningens prognoser ska vara säkra och rättvisande. På detta sätt ges tidiga signaler om eventuella behov av korrigeringar i verksamheten. Som ett led i detta viktiga arbete har samtliga enhetschefer erbjudits utbildning i prognosarbete under april-maj månad. Eventuellt kan ytterligare, kompletterande utbildningar bli aktuella under hösten då riktlinjerna har kommit för standardisering av processerna med anledning av överförandet av arbetsuppgifter till serviceförvaltningen. Farsta är aktuell för inrullning till GSE (gemensam service ekonomi) under januari-februari 2009.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens ☐ budgetföljsamhet efter tekniska justeringar			100 %	100 % (inga avvikande årsmål på nämndnivå)	Tertial 2 2008
Nämndens ☒ budgetföljsamhet före tekniska justeringar (%)	102,3 %		100 %	100 % (inga avvikande årsmål på nämndnivå)	Tertial 2 2008
Nämndens andel ☐ indikatorer med hög måluppfyllelse			100 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008

NÄMNDMÅL:

Verksamheten ska rymmas och utvecklas inom givna ramar.

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

De ekonomiska prognoserna ska vara tillförlitliga.

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☐ Alla chefer ska erbjudas utbildning kring prognoser	2008-02-01	2008-04-30	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

● Uppfylls helt

Diskussioner pågår med Utbildningsförvaltningen om samutnyttja befintliga skolors lokaler med förskolans växande behov.

Förvaltningen flyttade in i nya gemensamma lokaler under maj månad vilket innebär en avsevärd effektivisering. Under hösten fortsätter arbetet med översyn av de administrativa resurserna.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
☐ Administrationens andel av de totala kostnaderna			3,9 %	minska	Årsredovisning 2008
☐ Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi			5,1 %	minska	Årsredovisning 2008

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka för ett effektivt och flexibelt lokalutnyttjande för de pedagogiska verksamheterna	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Medarbetare ska vara delaktiga i verksamhetens planering av innehåll och resursutnyttjande.

● Uppfylls helt

Ekonomisk uppföljning

Tertialrapport 2 2008	Budget	Bokfört	Förbrukning	Prognos	Prestationsförändring	Tillägg	Avvikelse
Verksamhet							
Nämnd- och förvaltningsadministration	42,1	28,4	67,4%	41,3	0,0	0,0	0,8
Individ- och familjeomsorg	112,9	90,2	79,9%	120,6	0,0	0,0	-7,7
varav socialpsykiatri	36,3	25,5	70,2%	36,7	0,0	0,0	-0,4
Stadsmiljöverksamhet	11,9	6,0	50,0%	10,9	0,0	0,0	1,0
Förskoleverksamhet	190,0	126,1	66,4%	202,6	15,4	1,2	4,0
Flyktningmottagning	8,0	4,4	55,6%	6,5	-3,2	0,0	-1,7
Äldreomsorg	469,5	313,2	66,7%	463,8	0,0	0,0	5,7
Stöd och service åt personer med funktionsnedsättning	128,8	96,5	74,9%	143,4	11,8	0,0	-2,8
Fritid och kultur	27,6	17,1	62,0%	26,3	0,0	0,0	1,3
Övrig verksamhet	0,0	-0,2	0,0%	0,0	0,0	0,0	0,0
Arb.marknadsåtgärder	5,3	4,0	76,3%	5,3	0,0	0,0	0,0
Ekonomiskt bistånd	93,6	63,5	67,8%	94,0	0,0	0,0	-0,3
Summa	1 089,7	749,1	68,7%	1 114,6	24,0	1,2	0,3

Utfallet till och med augusti visar på en förbrukning på 68,7 % före budgetjusteringar och 67,3 % efter budgetjusteringar, att jämföra med riktvärdet 66,67 %. Att utfallet för perioden är högre än riktvärdet beror bl.a. på engångskostnader för flytt till nya förvaltningslokaler samt vissa engångskostnader inom äldreomsorgen.

Prognosen för året visar att nämndens verksamhet ryms inom budgetram. Prognosen visar att de problem med underskott som tidigare år funnits inom äldreomsorgen nu åtgärdats och vänts till ett överskott.

De riskområden som finns är framför allt insatser för barn och ungdomar, socialpsykiatri samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Utbetalt försörjningsstöd ligger något över budget. Inom barn och ungdomsinsatser, socialpsykiatri samt funktionsnedsättning pågår arbete med att anpassa kostnadsläget till budgetram.

Prognos på årsutfall, driftverksamhet

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamheten prognostiserar ett överskott på 0,8 mnkr.

Individ- och familjeomsorg

Verksamheten prognostiserar ett underskott på 7,7 mnkr, vilket täcks av överskott inom andra verksamhetsområden.

Förvaltningens erfarenhet är att många resurssvaga som finns inom stadsdelsområdet har visat sig ha ett jämförelsevis stort behov av långvarig

kontakt med socialtjänsten. Av tabellen framgår bland annat att såväl utbildningsnivå som inkomstnivå är låga. De bristande sociala resurserna får konsekvenser. Forskning visar att flera olika sociala faktorer såsom långtidsarbetslöshet, sjukskrivning, missbruk och socioekonomisk status ökar sannolikheten för att behöva socialtjänstens insatser.

Tabell

Invånare	Farsta	Staden
Andel utrikes födda	27,4 %	27,6 %
Andel bostäder - allmännyttan	54,7 %	26,1%
Andel bostäder – övriga hyresrätter	20,3 %	30,7 %
Andel bostadsrättsföreningar	24,9 %	43,0 %
Andel med eftergymnasial utbildning	36,9 %	51,8 %
Andel arbetslösa	2,9 %	2,4 %
Andel med sjukersättning	8,6 %	7,0 %
Andel med ekonomiskt bistånd	5,9 %	4,6 %
Andel med inkomst över 360 tkr/år	11,5 %	19,5 %

Barn- och ungdomsinsatser

Verksamheten prognostiserar ett underskott på 8,0 mnkr. Kostnaderna har ökat mer än beräknat för i stort sett samtliga barn och ungdomsinsatser som ges; stödboende, familjevård, öppenvård och institutionsvård. Antalet placerade ungdomar på olika HVB -hem (hem för vård eller boende) har hittills varit dubbelt så många i jämförelse med vad som är beräknat och budgeterat. Det handlar dels om att ett ökat antal placeringar har beslutats och dels att flera placeringar pågår under längre tid än planerat. Förvaltningen ser flera skäl till detta: barn och ungdomsenheten har de senaste åren haft en mycket stor ärendetillströmning vilket renderat i ett ökat antal påbörjade utredningar. Sedan 2006 har antalet inledde utredningar ökat med 62%. Ju fler utredningar desto fler som behöver insatser. En allmän bild är även att ungdomar som anmäls i många fall har en svårare och komplexare problematik i jämförelse med tidigare. I många fall har även riskbeteendet blivit så omfattande att läget är akut när anmälningarna inkommer. Detta gör att öppenvården har svårt att tillgodose behoven hos dessa ungdomar eftersom det i det akuta läget finns ett stort behov av kontroll och tillsyn som snabbast kan ges på institution.

Förvaltningen har beslutat att med hjälp av konsult göra en översyn av insatserna till barn och ungdom. Såväl organisation av arbetet som metodik och arbetssätt ska ses över med särskilt fokus på hur öppenvårdsinsatserna ska förändras och utvecklas för att bli ett realistiskt alternativ till placeringar. Förvaltningen ska också se över hur det förebyggande arbetet i stadsdelen kan utvecklas för att på sikt kunna bidra till att minska behovet av att placera barn utanför sin hemmiljö.

Missbruksinsatser

Verksamheten prognostiserar ett överskott på 0,7 mnkr.

Socialpsykiatri

Verksamheten prognostiserar ett underskott på 0,7 mnkr före åtgärder. Beställaren prognostiserar ett underskott före åtgärder på 2,3 mnkr och en preliminär genomgång visar att kostnaderna för boendestöd och hemtjänst räknat per individ är högre i jämförelse med andra stadsdelar. Under hösten kommer därför en noggrann analys att göras. En genomgång kommer också att göras av resekostnader till och från sysselsättning, De åtgärder som vidtas är att på kort sikt erbjuda personer som bor på inackorderingshem boende i stadsdelens egna stödboende och träningslägenheter. Beräknad effekt av åtgärderna till årets slut är 0,3 mnkr. Utförarna redovisar ett överskott på 1,6 mnkr. Sammantaget prognostiserar socialpsykiatrin ett underskott på 0,4 mnkr efter åtgärder.

Stadsmiljöverksamhet

Verksamheten prognostiserar ett överskott på 1,0 mnkr, vilket beror att entreprenadavtalet för parkskötsel är förmånligt.

Förskoleverksamhet

Inom förskolan väntas ett överskott på 4,0 mnkr vilket beror på fler barn än vad som beräknats. Detta medför ett överskott av medel för hyror.

Flyktingmottagande

Verksamheten för flyktingmottagande prognostiserar ett underskott på 1,7 mnkr. Detta beror på att antalet mottagna flyktingar har minskat från 240 till 154.

Äldreomsorg

Verksamheten prognostiserar ett överskott på 5,7 mnkr. En första analys av vårdnivåmätningarna visar att fördelningen mellan de olika ersättningsnivåerna ligger nära normalfördelningen. En viss osäkerhet finns dock då inte samtliga boenden omfattas av valfrihetssystemet. Både beställarens köp av vårddygn i särskilt boende och antalet utförda hemtjänsttimmar har ökat något under den senaste månaden. Sett över hela året ligger dock antalet vårddygn klart under planeringsnivån. Även antalet utförda hemtjänsttimmar har minskat något sedan januari, men ligger totalt sett över planeringsnivån. Under första halvåret har äldreomsorgen haft engångskostnader som påverkar delårsutfallet i tertialrapport 2. Äldreomsorgens personalkostnader förväntas minska under sista tertialen. Detta beror främst på neddragningen av antalet vårddygnplatser på Farsta sjukhem, samt att en mycket stor del av kostnaden för semestervikarier kommer under sommarmånaderna.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamheten prognostiserar ett underskott på 2,8 mnkr. Beställaren prognostiserar ett underskott på 3,1 mnkr, vilket beror på en ökning av sjukhemsplaceringar, hemtjänst, ökade kostnader för barnboenden samt ökade kostnader för LASS. Budgeterat antal sjukhemsplaceringar var för året 11, hittills har stadsdelen haft 14 sjukhemsplaceringar. Utförarna prognostiserar ett sammanlagt underskott på 0,5 mnkr före åtgärder. Gruppbostäderna och enheten

för personligt stöd prognostiserar ett underskott på 1,7 mnkr före åtgärder, vilket till största delen balanseras med överskott inom daglig sysselsättning. De åtgärder som vidtas är justeringar i personalbemanning på gruppboendena samt genom en ansökan till Försäkringskassan om förhöjd timersättning i ett antal LASS-ärenden, där Försäkringskassan utlovat besked under september. En konsult anlitas under hösten för att göra en genomlysning av orsakerna till kostnadsutfallet och förslag till åtgärdsplan. Beräknad effekt av åtgärderna till årets slut är 0,8 mnkr.

Kultur och fritid

Verksamheten prognostiserar ett överskott på 1,3 mnkr. Detta beror på överskott av budgeterade medel för övertalighet.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Verksamheten för försörjningsstöd prognostiserar ett underskott på 0,3 mnkr.

Ett relativt stort antal av de aspiranter som skrevs in i Jobbtorget i början av året och som direkt erbjöds olika åtgärder, 3-6 månaders program hos de av staden upphandlade arbetsmarknadsinsatserna, ska enligt planering erbjudas arbete och fast anställning efter detta. Detta räknar förvaltningen i prognosen kommer att visa positiva effekter för försörjningsstödkostnaderna de kommande månaderna.

Förvaltningen fortsätter att arbeta riktat och fördjupat med de personer som erhåller försörjningsstöd p.g.a. socialmedicinska skäl och sjukdom, dvs. målgrupper som inte är aktuella på jobbtorget.

När det gäller de s.k. 0- placerade (sjukskrivna utan ersättning från försäkringskassan), ca 160 personer, har förvaltningen genomfört en snabbkartläggning och analys av hur behovsbilden ser ut för gruppen generellt. Socialläkare och socialsekreterare går igenom ärende för ärende för att bedöma behovet av insatser och om annan försörjning kan vara aktuell. Förvaltningen räknar med att detta arbete kommer att ge effekter i form av minskade kostnader för försörjningsstöd såväl under hösten och på lång sikt.

Fler översyner och kartläggningar kommer att genomföras av övriga grupper som har försörjningsstöd men inte är aktuella vid Jobbtorget. Detta för att få en samlad bild av problematik och behov av insatser och om annan försörjning än försörjningsstöd är möjlig. I dessa fall handlar det om att ett batteri av åtgärder måste till i kombination med ett nära och intensivt samarbete med landsting och försäkringskassa, läkare, arbetsmarknads- och behandlingsinsatser. I dagsläget rör det sig om ca 200 personer som tillhör denna målgrupp.

Förvaltningen gör också vissa förändringar inom verksamheten för försörjningsstöd i syfte att få en effektivare handläggning i syfte att få en ökad rättsäkerhet, ett aktivare bemötande och ett färre antal som behöver försörjningsstöd.

Indikatorer

Av tekniskt skäl kan inte grafer över indikatorerna presenteras i huvuddokumentet utan återfinns i bilaga.

Resultatenheter

Förskolorna visar sammantaget en budget i balans. Prognosen är mycket preliminär eftersom budgeten kommer att justeras efter det faktiska inskrivningsläget 30 september. Med anledning av detta redovisas inte respektive enhets resultat.

Investeringar**Försäljningar av anläggningstillgångar****Betydande projekt som inte är investeringar****Omslutningsförändringar**

Nämnden redovisar inga omslutningsförändringar.

Budgetjusteringar**Medel för lokaländamål**

Stimulansbidrag söks för tre förskolor (Helgdagsvägen 11, Diskusvägen 26-28 samt Brunskogsbacken/Ullerudsbacken) med sammantaget 1,2 mnkr.

Övrigt**Bilagor**

- Indikatorer tertialrapport 2 2008
- Reviderad aktivitetsplan
- Tabeller till SLK del 1
- Tabeller till SLK del 2